

PROMOTIENIEUWS

FEMKE SCHEFFERS

Femke Scheffers verdedigde haar proefschrift op 22 maart 2024 over het proces van veerkracht bij personen met een verstandelijke beperking. Hieronder staat de digitale link naar haar proefschrift:

<https://hdl.handle.net/11245.1/7a20e808-03f7-4f59-8ebf-310408ff09f0>

Understanding resilience in people with intellectual disabilities: Towards a new perspective in care

Inzicht in veerkracht bij mensen met een verstandelijke beperking

Pestgedrag, misbruik, eenzaamheid, discriminatie. Zomaar een paar voorbeelden waarmee mensen met een verstandelijke beperking te maken kunnen krijgen. Hun leven lang wordt deze doelgroep vaker dan anderen geconfronteerd met tegenslag, stress en moeilijkheden. Om het leven van mensen met een verstandelijke beperking zo aangenaam mogelijk te maken, richten hulpverleners zich vooral op het verminderen van kwetsbaarheden en risico's. Dat klinkt logisch. Echter, net als iedereen, hebben ook mensen met een verstandelijke beperking hun eigen manieren van omgaan met tegenslag. Het doel van dit proefschrift was om een beter inzicht te krijgen in de processen van veerkracht bij mensen met een verstandelijke beperking. Hiervoor hebben we onderzoek uitgevoerd vanuit meerdere perspectieven: vanuit het perspectief van mensen met een verstandelijke beperking zelf, hun sociale netwerk en wetenschappelijk onderzoekers. Er zijn systematische literatuuronderzoeken, een enquête (tijdens COVID-19), een *guided photovoice procedure*, semi-gestructureerde interviews met informanten uit het sociale netwerk van mensen met een verstandelijke beperking, en een Delphi-onderzoek onder een internationaal panel van deskundigen, uitgevoerd.

Op basis van alle resultaten is een overzicht opgesteld van bronnen van veerkracht. Belangrijke interne bronnen van veerkracht zijn: acceptatie, autonomie, doorzettingsvermogen, fysieke gezondheid, mooie herinneringen,

spiritualiteit, positieve emoties en sociale vaardigheden. Externe bronnen van veerkracht zijn: het sociale netwerk, activiteiten, een thuis en de mogelijkheid om je uit te spreken tegen onrecht. Hierbij wordt verwacht dat met name de externe bronnen van veerkracht van belang zijn om interne bronnen van veerkracht te kunnen versterken.

Vervolgens zijn we opnieuw gaan reflecteren op wat veerkracht precies betekent in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Hierbij zijn 7 thema's van belang. Deze hebben we vertaald in 7 vragen. Men kan deze vragen gebruiken om de zorg aan te passen op micro-, meso- en macroniveau:

1. Welke moeilijkheden heeft deze persoon meegeemaakt?
2. Welke bronnen van veerkracht zijn beschikbaar?
3. Welke beperkingen ervaart deze persoon die drempels kunnen vormen voor bronnen van veerkracht?
4. Hoe werken interne en externe bronnen van veerkracht op elkaar in?
5. Hoe ziet veerkracht eruit voor deze persoon?
6. Welke bronnen van veerkracht horen bij de cultuur van deze persoon?
7. In welke levensfase zit de persoon en welke bronnen van veerkracht horen daarbij?

Het volgende doel is om de resultaten in de praktijk te gaan implementeren. Om deze resultaten effectief te implementeren, moet men zich steeds bewust zijn van het belang van een veerkrachtige gemeenschap. Een persoon met een verstandelijke beperking kan pas veerkrachtig reageren als er voldoende bronnen van veerkracht beschikbaar zijn in de omgeving. Persoonlijke en professionele zorgverleners voor mensen met een verstandelijke beperking kunnen alleen maar veerkrachtig zijn wanneer zij worden ondersteund door een organisatie, management en samenleving, die samen het proces van veerkracht versterken.